



Norðlýsið er merkiliga væl varðveittur, har hann stendur í neystinum í Sandvík. Nú verur hann umvældur og pussaður upp, og seinni í summar er ætlanin at flota hann

Mynd: Simun Berg

VARÐVEITA SØGULIGAN SEKSÆRING Í SUÐUROY

Hann gjørdust landskendur eina fyrri eitt bragd, tá ið vágbingar mannaðu hann eina ólavsøku

Áki Bertholdsen

– Hetta er ein stórfingin gáva og tað gevur okkum treysti til at halda fram við hesum arbeiði.

Tað segði Manne Næs, formaður í Hvalbiar Fornminnafelag, nú hann fekk eina gávu frá Lions Club í Suðuroy.

Peningurin skal brúkast til at seta kenda seksæringin, Norðlýsina, í Sandvík, í stand. Hendan gávan var upp á 10.000 krónur, men tilsamans hevur Lions í Suðuroy nú latið 20.000 krónur til ætlanina.

Norðlýsið, ella Norðlýsan, sum sandvíkingar kalla hann, er ein av heilt fáu av teimum gomlu seksæringunum, sum eru varðveittur.

Tað var bátasmiðurin, Hans Jacob Hjelm í Vági, sum smíðaði hann til sandvíkingar í 1893.

Hóast báturin er gamal, er hann merkiliga væl varðveittur, og tað er tí at tað rennur ein veitarleggur oman ígjøgnum neystið, har hann hevu staðið, so hann er aldrin verið heilt uppturkaður.

Men treyðugt so treingir hann til ábøtur, og tað er hesar ábøturnar, tey í Hvalbiar Fornminnafelag, nú eru farin undir.

Ætlanin er eisini at rigga hann til við seglum og leypir nakað av, skal tað brúkast til ráir.

Stevnt verður fram ímóti

at flota Norðlýsina á bátadegi, sum verður á Tvøroyri ólavsøkudag, 29. juli.

Eitt bragd

Norðlýsan varð brúkt at rógva út við, men hann var eisini brúktur í grind, helst tá ið tað var langt at fara í grind, tí hann var so stórir.

Men tað, Norðlýsan er best kent fyrri, er, at hann róði kapp í einum tiltiknum róðuri á ólavsøku í 1952.

Tað vóru vágbingar, sum høvdu lænt Norðlýsina at rógva við á ólavsøku, har teir skuldu rógva ímóti Gøtutrónði úr Gøtu.

Gøtutróndur skuldi á Bátasavnið á Fornminnissavniinum, men ætlanin var, at hann skuldi enda sína yrkisleið við einum sigri á ólavsøku, veit Niels Petur Nolsøe í Vági at siga.

Tað var kavsvart í mjørka í Havn hesa ólavsøkuna, men sagt er, at teir á Gøtutrónði høvdu kumpass við sær at halda kósina eftir.

Tað høvdu teir á Norðlýsini ikki, og einasta stavnhalðið, róðursmaðurin hevði at miða seg eftir, var hekkuljósið á trolaranum, Høvdabergi, sum porkenningar átti, og sum lá yttst á molanum.

So ímeðan teir róðu, hildu teir seg til hekkuljósið á Høvdaberg. Men tað, eingin hevði varnast, var, at Høvda-

berg hevði loyst, og var á veg inn á Skálafjørðin. Eitt skip kom fram við Norðlýsini og fekk gjørt teir varugar við, at teir vóru á heilt skeivari kós, veit Niels Petur Nolsøe at siga.

Sostatt hevði Norðlýsan róð eina góða løtu við kós inn á Skálafjørðin, men tað var bara eitt at gera, og tað var at rætta kósina og at halda aftan á Gøtutrónði.

Og væl var róð, tí tá ið skotið brast inni á málinum, varð Norðlýsan tann fremri báturin. Sostatt vunnu teir róðurin og tað varð mett at vera eitt satt bragd, soleiðis sum róðurin gekk.

Tey, sum fyrireikaðu ólavsøkuna vóru so vís í, at Gøtutróndur fór at vinna, at tey høvdu longu skrivað navnið á Gøtutrónði í steypið. So ístaðin fekk manningin á Norðlýsini eina pinkalítla plátu til minnis um sigurin, sum róðursmaðurin, heldur demonstrativt, legði í eina svávuðs.

Men sandvíkingar brúktu Norðlýsina nakað eftir tað. Eitt nú varð hann brúktur, tá ið Smyril kom á Sandvík, og tað ikki varð lendandi.

Tá varð Norðlýsan brúkt at føra fólk og farm til og frá Smyrli og hann varð eisini brúktur at fara skjútsa skipsmanningar umborð á skip, og av skipum.



Manne Næs tekur ímóti gávu frá Fróða Mortensen, forseta í Lions í Suðuroy. Peningurin skal brúkast til at umvæla søguligan seksæring í Suðuroy fyrri

MANNINGIN

Teir ið mannaðu Norðlýsina hendan ólavsøkuróðurin, vóru:
Fremri toftubekkur: Arni Brattaberg - Thormod Nielsen
Aftari toftubekkur: Finnur Johansen - John Bertholdsen
Fremri rúmbekkur: Torben Tausen - Eli Lindenskov
Aftari rúmbekkur: Pauli Akraberg - Martin Gunnarstein,
Fremri lærbekkur: Hákun Mikkelsen - Kristian Joensen
Aftari lærbekkur: Niels Juul Nólsoe - Edvin Strøm
Róðursmaður var Johan Ludvig